

**UCHWAŁA NR XXIX/181/13
RADY GMINY POŚWIĘTNE**

z dnia 7 listopada 2013 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2016

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 594, zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 645.) i art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 135, zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 579 oraz z 2013 r. poz. 154 i 866.), Rada Gminy Poświętne uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez rozplakatowanie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Poświętne, a także poprzez zamieszczenie jej treści w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Poświętne.

Przewodniczący Rady Gminy

Mieczysław Worach

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIX/181/13
Rady Gminy Poświętne
z dnia 7 listopada 2013 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
na lata 2013-2016
DLA GMINY POŚWIĘTNE**

I. Wstęp

Podstawową grupą społeczną pełniącą niezwykle istotną funkcję jest rodzina. To rodzina określa cele i wartości, do których dążą dzieci, a także wywiera istotny wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny.

Rodzina jako wspólnota rodziców, dzieci i krewnych, stanowi pierwsze i podstawowe miejsce doświadczenia współżycia z ludźmi. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Dziecko pozostaje pod opieką władzy rodzicielskiej do pełnoletności, to jest do ukończenia 18-go roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji gdy przez patologie w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Główne problemy dezorganizujące życie w rodzinie to alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie i nieudolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym często towarzyszy problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia. W takim przypadku rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań i wtedy instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny są zobowiązane do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny takie wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka.

Gminny Program Wspierania Rodziny to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu wsparcie i wspomaganie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Poświętne wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.z 2013 r. poz.135 i poz 154),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi(Dz.U. z 2012 r. poz.1356).

II. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Poświętne

Na dzień 31.12.2012 r. Gminę Poświętne zamieszkiwało 3417 osób, z czego 494 to były dzieci w wieku do 16 lat i 79 w wieku od 16 do 18 lat.

Na terenie Gminy jest 851 rodzin, w tym 115 rodzin jednoosobowych, 564 rodziny od 2 do 5 osób w rodzinie i 140 rodzin liczących 6 osób i więcej. Z analizy danych wynika, że w ubiegłym roku 353 osoby w 111 rodzinach korzystały z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym 48% tych rodzin stanowiły rodziny z dziećmi co stanowiło 75 % osób uprawnionych, przy czym liczby te zwiększyły się w porównaniu do 2011 roku.

Tabela 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2011 i 2012 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie	
	2011	2012	2011	2012
Rodziny ogółem	82	111	274	353
W tym:				
Rodziny z dziećmi	46	53	221	264
Rodziny niepełne	3	6	12	24
Rodziny emerytów i rencistów	25	26	45	64

Tabela 2. Struktura rodzin objętych pomocą społeczną z uwagi na liczbę dzieci w rodzinach w 2011 i 2012 r.

W poniższej tabeli jest przedstawiona liczba rodzin i osób korzystających ze wsparcia GOPS w Poświętnem. Porównując dane w latach 2011 i 2012 widać, że wzrasta ilość mieszkańców korzystających ze wsparcia GOPS, co jest spowodowane pogorszeniem sytuacji materialno-bytowej rodzin.

Rodziny z liczbą dzieci	Liczba rodzin	
	2011	2012
1	12	7
2	15	25
3	15	17
4	3	2
5	1	2
6	0	0
7 i więcej	0	0
łącznie	46	53

Tabela 3. Powody przyznawania pomocy w 2011.

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
		2011	2012	2011	2012
1	Ubóstwo	46	51	182	190
2	Wielodzietność	2	2	11	10
3	Bezrobocie	25	34	94	122
4	Niepełnosprawność	20	21	56	48
5	Długotrwała lub ciężka choroba	44	40	116	110
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego	44	49	174	189
7	Przemoc w rodzinie	0	3	0	11
8	Alkoholizm	4	6	6	11
9	Rodziny niepełne	8	10	25	34
10	Zdarzenia losowe	4	1	19	1

Głównym powodem przyznawania pomocy w 2011 i 2012 roku było ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba w rodzinie oraz bezrobocie. Zdarza się często, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji, rodziny z problemami bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego dotykają równocześnie inne problemy, takie jak ubóstwo, bezrobocie lub alkoholizm.

Zgodnie z ustawą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma ustawowy obowiązek ponoszenia wydatków za dzieci umieszczone po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Na terenie Gminy nie występuje zjawisko wychowywania dzieci poza rodziną biologiczną. W latach 2011- 2012 na terenie Gminy nie funkcjonowały rodziny zastępcze, wszystkie dzieci wychowywały się w rodzinach biologicznych. Z informacji Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Opocznie oraz Komisariatu Policji w Drzewicy wynika, że w latach 2011 i 2012 nie toczyło się i nie toczy obecnie żadne postępowanie w sprawie dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec osób zamieszkujących Gminę Poświętne jak również nie odnotowano interwencji z powodu naruszenia dobra dzieci. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmował w 2011 roku działania objęcia procedurą „Niebieskiej Karty” wobec jednej rodziny oraz w 2012 roku wobec dwóch rodzin posiadających nieletnie dzieci, które faktycznie nie były narażone i dotknięte przemocą, gdyż dotyczyła ona wyłącznie dorosłych członków rodziny. Mimo to Zespół Interdyscyplinarny podjął działania monitorujące w celu zapobiegnięcia zagrożenia dobra dzieci.

Na terenie Gminy nie funkcjonują placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego. Nie ma również jednostek wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizacje czasu wolnego dzieci i młodzieży zapewniają inne jednostki to jest placówki oświatowe i instytucje kultury.

III. Zasoby Gminy

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Poświętne na lata 2013-2016 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują następujące instytucje z terenu Gminy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Gminny Ośrodek Kultury wraz ze świetlicą terapeutyczną,
5. Gminna Biblioteka Publiczna.
6. Zespół Szkół Samorządowych w Poświętnem.

Działalność tych instytucji polega na udzielaniu pomocy socjalnej i materialnej, udzielaniu wsparcia, działalności edukacyjnej, profilaktycznej, kulturalno-oświatowej oraz innej w zależności od potrzeb.

Do instytucji wspomagających działających poza terenem gminy Poświętne należą:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Opocznie.
3. Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie.
4. Sąd Rejonowy w Opocznie
5. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opocznie.
6. Komisariat Policji w Drzewicy.

IV. Cele Programu

Cel główny : Skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do prawidłowego pełnienia przez nich swoich funkcji.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie materialne rodzin ubogich i zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.
2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym wymagającym interwencji i/lub rozwiązywania już istniejących problemów.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz rodziny.

Zadania realizowane w ramach Programu:

Poniższe zadania będą realizowane w latach 2013 – 2016

Lp	Cel szczegółowy	Zadania do celu szczegółowego	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
1.	wsparcie materialne rodzin z dziećmi ubogich i zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego; (praca okresowa według potrzeb)	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim	Forma udzielanej pomocy Liczba rodzin objęta wsparciem	GOPS
		Objęcie dożywianiem dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Liczba dzieci objęta dożywianiem Koszty posiłków	GOPS, Zespół Szkół Samorządowych w Poświętnem
		Udzielanie dzieciom i młodzieży zasiłków i stypendiów szkolnych	Liczba dzieci otrzymujących stypendia i zasiłki szkolne	Urząd Gminy
		Organizacja i finansowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin ubogich	Liczba dzieci objętych pomocą Koszty pobytu	GOPS, organizacje pozarządowe
		Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w art. szkolne i podręczniki	Liczba dzieci korzystających z programu „Wyprawka szkolna”	GOPS Zespół Szkół Samorządowych
2.	Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym wymagającymi/lub rozwiązywania już istniejących problemów. (praca ciągła)	Organizowanie dla rodzin wsparcia ze strony rodziny wspierającej	Liczba rodzin wspierających	GOPS
		Kierowanie na konsultacje pedagogiczno-psychologiczne dzieci i młodzieży przez pedagogów	Liczba konsultacji	GOPS Zespół Szkół samorządowych
		Kierowanie na leczenie w ramach działalności GKRPA	Liczba osób skierowanych na leczenie	GOPS GKRPA
		Działania zaradcze i interwencyjne w przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa rodziny w szczególności dzieci	Liczba „Niebieskich Kart” Liczba rodzin objętych pomocą	Zespół Interdyscyplinarny GKRPA GOPS

3.	Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz rodziny. (praca ciągła)	Wspieranie rodziców i opiekunów w procesie edukacyjnym i wychowawczym dzieci i młodzieży	Liczba rodziców lub opiekunów korzystająca ze wsparcia	GOPS Zespół Szkół Samorządowych GOK Świetlica terapeutyczna
		Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w wyrównywaniu braków edukacyjnych i rozwijaniu uzdolnień	Liczba dzieci objęta wsparciem Liczba dzieci uczestnicząca w zajęciach	Zespół Szkół Samorządowych GOK Biblioteka Publiczna
		Regularne monitorowanie i odwiedzanie zagrożonych środowisk przez pracownika socjalnego, kontakt z dyrektorem szkoły i wychowawcami klas	Liczba rodzin objętych monitorowaniem	GOPS Zespół Szkół Samorządowych

V. Odbiorcy Programu

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Poświętne. Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą rodziny borykające się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki oraz przedstawiciele instytucji i służb powołanych do pracy na rzecz rodzin.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma być:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności wychowawcze i opiekuńcze.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawania sytuacji kryzysowych.
3. Zwiększenie wsparcia terapeutycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego dla rodzin.
4. Wzmocnienie roli rodziny biologicznej w wychowywaniu dzieci w celu pozostawienie dzieci w rodzinie naturalnej w miejscu zamieszkania.
5. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców.
6. Zwiększenie koordynacji działań instytucji i organizacji społecznych na poziomie lokalnym oraz pełniejsze wykorzystanie społecznego potencjału.

VII. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są przede wszystkim środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy oraz środki zewnętrzne. Na rok 2013 w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem zaplanowane zostały środki finansowe w

kwocie 18940 zł, na nowe zadania wynikające z ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pozostałe działania w zakresie wspierania rodziny finansowane są w ramach posiadanych środków przez realizatorów programu z terenu Gminy Poświętne (GOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GKRPA, GOK, Biblioteka Gminna, ZSS w Poświętnem). Z uwagi na długofalowość realizacji programu oraz ilość podmiotów realizujących program, środki finansowe na realizację zadań będą uwzględniane corocznie w budżetach i planach finansowych tych podmiotów.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Programu jest kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poświętnem. Monitoring i ewaluacja będą odbywać się będzie na podstawie sprawozdań z realizacji Programu sporządzonych na bazie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Celem monitoringu jest uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięci rezultatów Programu.

Ewaluacja ma na celu pozyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację zadań. Wskaźnikami do ewaluacji będą:

1. Liczba rodzin objęta wsparciem materialnym GOPS
2. Liczba dzieci objęta dożywianiem
3. Liczba dzieci objętych pomocą w organizacji i finansowania wypoczynku
4. Liczba konsultacji pedagogiczno-psychologicznych
5. Liczba osób skierowanych na leczenie w ramach działalności GKRPA
6. Liczba „Niebieskich Kart” i liczba rodzin objętych pomocą w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa rodzin i dzieci
7. Liczba rodzin z zagrożonych środowisk objęta monitorowaniem

Informacja uzyskana w ramach monitoringu i ewaluacji pozwoli na ustalenie czy i w jakim obszarze Program wymaga aktualizacji, przeformułowania i konieczności wprowadzenia ewentualnych zmian.

IX. Sposób kontroli realizacji Programu

1. W terminie do 31 marca każdego roku Wójt Gminy przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji Programu oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją kolejnych zadań.

2. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny będą sporządzane oraz przekazywane Wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.